

Székely Nép

Előfizetési díj:

Egy hónapra	— — —	2.50 Pengő
Negyed évre	— — —	7.20 Pengő
Fél évre	— — —	14.40 Pengő
Egész évre	— — —	28.80 Pengő

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

KIADÓTULAJDONOS:
JÓKAI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Gróf Teleki Pál-tér 4. — Telefon: 59.
— Engedélyezve a Magyar
Királyi Miniszterelnökség
14.015—1941. M. E. III. száma alatt

Csodavárók alkonya

„A huszonkét esztendeig tartó megszállás nemcsak szenvedést jelentett számunkra. Olyan sokat beszélünk ennek a két évtizednek fájdalomáról, szenvedéséről, de sohasem beszélünk arról, hogy mennyi értéket hordozott magában, hiszen a szenvedés a legnagyobb erők egyike. A történelemalkító Isten dolgozott egy népek lelken s ha a vésője alatt csikordultunk is olykor, az csak azért volt, hogy annál tisztábban hozza ki rajtunk az ő vonásait. Az irredenta mozgalmak gyakran felszínes, hamis romantikát termeltek ki... egy csodaváró lelkületet. Az élet azonban nem csodák útja. Mi a nemzeti bünököt elsősorban önmagunkban akarjuk megváltani.”

A fenti idézetet egyik erdélyi nagyszony szájából hallottam. Mely és időszerű igazságokat foglalnak magukban ezek a mondatok. A felszínes irredentizmus által kitermelt „romantika-
val” kapcsolatban eszembe jut az a beszélgetés, amelyet nemrég folytattam egyik erdélyi magyar leányfűjségi vezetővel. Ez a leányfűjségi vezető arról panaszkodott, hogy igen sok olyan magyar leány van Erdélyben, aki csodát vár az életől. Jó álláshoz akar jutni, sokat szeretne keresni, de amikor valótára fogják, hogy hát tulajdonképpen mit is tud, akkor kistül, hogy bizony a semminél nem sokkal többet. Felkészültség, tudás nélkül jó állást, nagy fizetést remélni, ma tényleg a csodavárással egyenlő. Ez a csodavárás pedig minden esetben csalódáshoz és elégedetlenséghez vezet.

Ma már — hálá Istennek — ott tartunk, hogy mind Budapesten, mind az egész országban végre magyar nők foglalhatják el lassan mindazokat a szépenfizetett állásokat, amelyeket eddig nagyrészt a beszivárgott, idegen faj leányai tartottak megszállva. De végzetes tévedés lenne azt hinni, hogy pusztán az a tény: mert magyarok vagyunk és mert „sokat szenvedtünk” elegendő ahhoz, hogy megfeleljünk egy-egy ilyen sok gyakorlati és elméleti tudást kívánó állásban.

Az erdélyi magyar leányok közül a megszállás nehéz esztendei alatt sokan utaztak külföldre, hogy ott a fiatalságukat, szépségüket sorvasztó fizikai munka mellett esti nyelvtanfolyamokat végezzenek, varrni, gép-gyorsírnit tanuljanak, szállodai üzemvezetést és minden egyéb hasznos dolgot elsajátítsanak. Ezek a leányok, miután hazatértek, mind el is helyezkedtek jól fizetett állásokban. A hősi erőfeszítéssel megszerzett tudásukat rendszerint igen jól tudták itthon kamatoztatni.

Most már — Istennek legyen hála — túl vagyunk azon a sötét korszakon, amikor a magyar leányoknak brüsszeli, vagy párisi uraságok fehérneműt kellett mosniuk, hollandiai házak lépcsőit aurolniuk és jóévtágyu, zögös angol lady háztartását vezetniük, hogy megszerezhesék a mindennapi kenyerüket

A török haderő nagyrészt az iráni határon vonták össze Oshima berlini japán nagykövet fontos javaslatokkal Ankarába utazik

Nagy német győzelmek a Földközi-tengeren — Nyugat-Németország felett 16 angol gépet lőttek le — Pokoli légitámadás Malta ellen — Elsüllyesztették a Britanic és a Moorland brit csatahajókat

A japán kormány felvette a diplomáciai kapcsolatot a Vatikánnal

India nemzeti tanácsa nem hisz Anglia ígéreteiben

Bangkok, március 27. (NTI) Az indiai nemzeti tanács nyilatkozatban foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek szerint Cripps az angol kormánynak olyan tervezetét ismertetve India vezetőivel, amelynek értelmében India alkotmányjogi függetlenséget kap és mint független állam vesz részt a békétárgyalásokon. A tanács ezzel kapcsolatban a következőket állapítja meg. Minden hindu tudja, hogy a londoni javaslat India központi kormányzata, valamint a tartományi kormányzatok útján mindaddig nem jelent függetlenséget, míg Indiában marad az angol megszálló hadsereg és ott tartózkodnak a Londonból kinevezett hivatalnokok. A kalonai közigazgatás és a külpolitika irányítása továbbra is angol monopólium maradna. Ami pedig azt az ígéretet illeti, hogy India részt vesz a jövő békétárgyalásain: a hindu nép nagyon jól tudja, még az elmúlt világháborúból, hogy mit érnek az angolok ígéretei. Emellett India lakosságának többsége nem hisz Anglia és szövetségeseinek védelmében, mert meg van győződve, hogy a háromhatalmi államok határoznak az eljövendő békétárgyalások alakulásában.

Amerika is javaslatot tesz

Stockholm, márc. 27. (NTI) Az Aftonbladet washingtoni jelentése szerint Amerikában azon a nézetnek vannak, hogy az Egyesült Államok kormánya belekapcsolódik majd azokba a tárgyalásokba, amelyeket Cripps Indiában folytat. Ujdelhii jólétesült körök úgy

tudják, hogy az amerikai javaslat a következő pontokat foglalja magában. India a háború után a lehető leggyorsabban dominiumi státust kap. Cripps elfogadja azt a hindu javaslatot, amely alkotmányozó gyűlés összehívását kívánja az indiai dominium megalkotásá-

ra. Elfogadja Cripps még azt a javaslatot is, amely szerint India teljhatalmat kap, amelyet a végrehajtó tanács tagjaira ruháznak át, de a tanácsosok felelősséggel tartoznak a koronának.

Kalkutta kiürítése

Amszterdam, március 27. (NTI) Kalkuttai jelentés szerint a bengáliai kormány csütörtökön ismét azt a tanácsot adta a város lakóinak, hogy aki nem végez hadiszempontból értékes munkát, hagyja el a várost. Kijelentették, hogy légitámadás esetén annál kisebb zavar támad, minnél kevesebb a lakosság száma.

Bangkok, márc. 27. (NTI) Cripps pénteken délután találkozott Gandhival és megbeszéléseket folytatott vele. Cripps csak két órát szánt a Gandhival való megbeszélésre.

és mellette még tanulhassanak is.

Ne menjen és ne vágyják egyetlen magyar leány sem külföldre, hogy ott nagypenzú és idegenszívű uraságokat szolgáljon. De itthon, hazánk és népünk boldogulása, előrehaladása érdekében ne legyen olyan munka és annyi fáradság, amit boldog örömmel el ne végeznénk és meg ne tennénk. Mert most, megnagyobbodott országunkban, minden fáradságnak, minden becsülettel végzett munkának meg kell hoznia gyümölcsét mind a magunk, mind nemzeti közösségünk számára. Aki

azonban fáradság és munka nélkül, könnyű lehetőségekre és sikerekre számít, az magára vessen, ha csalódik.

Ma, amikor a keresztényebb és jobb magyar jövőért folyik országunkon kívül és belül a döntő harc, minden magyar nőnek kétszeresen kell helytállnia: erkölcsi erővel, tudással, szorgalommal felelősségerzettel.

A nagyokat és jókat evő, hejehujázó operettstílusú, „festett” magyar élet nem a mi életünk. Ne vágyják egyetlen magyar nő sem erre a filmjeinken — sajnos! — még oly gyakran szereplő

és annyira csábos színben feltüntetett operett-magyar életre. Az ilyen élet utáni vágyak csakis kiábrándulást, csalódást eredményezhetnek. Kiábrándult, tétlen nyafogókra pedig nincs szüksége ma nemzetünknek.

Éppen azért, ne bizzunk pillanatig sem a „csodákban”, hanem csakis a fáradsággal megszerzett, tudáson, szorgalom alapuló, lelkiismerettel végzett jó munka sikerében.

A várva várt jobb magyar jövő is csak ezen az alapon épülhet fel időtállóan! (—al)

India katonai ereje

A londoni „Observer” a többi között ezeket írja: „A külön földrésznek is beillő óriási területű India eddig alig állított ki annyi katonát, mint Új-Zéland. A gyarmati hadsereg felszerelése fogyatékos, katonai kiképzése több, mint elégtelen. Az, hogy miképpen lehet a 2500 mérföldes indiai tengerpartot megvédeni, ma még rejtély. Különösen égető kérdés India hadianyaggal való ellátásának kérdése. Az országban csupán könnyű fegyvereket és bizonyos felszerelési tárgyakat állítanak elő. Tankokat, ágyukat és repülőgépeket az anyaországból kell szállítani. A veszély óriási és aligha sikerül megfelelő átütőerejű hadsereget összekovácsolnunk.”

Cripps, mint várható volt, ígérettel bőven megrakodva indult utnak, hogy Indiát ismét becsalja abba a csapdába, amelybe 1917-ben egyszer már beleesett. A ravasz ügyvédnek ez alkalommal azonban nehéz dolga van: India már világos és félreérthetetlen követeléseket támaszt. De ha Crippsnek sikerülne az indiai elégedetlenség áradatát megfékeznie, a katonai oldalról fenyegető veszedelem ezzel még korántsem szűnt meg. A háború kitörése után az indiai haderő létszámát Anglia mintegy félmillió főre emelte, ebből a hadseregből azonban az utolsó másfél év folyamán nagy tömegek kerültek az angol háború különböző hartereiére. Indusok harcoltak Észak- és Kelet-Afrikában, ők védelmezték Szingapurt, ők segítettek Jáva elvesztésében és ott vannak a szíriai megszálló csapatok között is. Hozzáértők számításai szerint, Wavell tábornok Indiában jelenleg legfeljebb 500 ezer főnyi, nehéz és gyors fegyverekkel csak részben felszerelt hadseregre támaszkodhatik. Az indiai haderő azonban nemcsak indusokból tevődik össze, hanem két hadseregből, „az Indiában állomásozó hadseregből” és az „indiai hadseregből” áll. Az „Indiában állomásozó hadsereget”, amelynek létszáma 55—75 ezer ember között ingadozik, 3—5 évi indiai szolgálatra kötelezett hazai zászlóaljok alkotják. Indiai szolgálatuk alatt ezek a csapatok nem a hazai ezredparancsnokságok illetékessége alá tartoznak, hanem India főparancsnoka rendelkezik velük. Az „indiai hadsereg”, amelynek békelelétszáma legutóbb mintegy 200 ezer emberre rugott, nagyrészt fehér tisztek és altisztek parancsnoksága alatt beszülettekből áll. A legénység zömét a harcias hegyi törzsek fiait teszik ki, főleg az északnyugati tartományokból. Bizonyos hírnévre tettek szert közülük a nepali gurkhák. 1920 óta az indiai hadseregben beszülettek is elnyerhetik a tisztí rangot, az angolok azonban féltő gonddal örködnek azon, hogy arányszámuk sohase haladja meg a 8—10 százalékot. Ujabbban állítólag egy szintizta beszületett-hadosztály is van már. Ami az indus tisztikar katonai értékét illeti, ebben a kérdésben nehéz dönteni, annyi azonban bizonyos, hogy az angol szolgálatban álló beszületett tisztek nem örvendenek Indiában nagy népszerűségnek. Elővigyázatosságból az indus alakulatokat mindig angol csapatokkal vegyítve szokták nagyobb egységekbe foglalni.

Végül meg kell még említeni az indiai „territoriális hadsereget”. Ez angol mintára polgárőrségszerű kiképzésben részesül. A beszületett lakosság sohasem serglett tömegesen a **territoriális hadsereg zászlói** alá,

19 szovjet tehervonatot semmisítettek meg a Kercs-félszigeten

Nagy tüzek La Valetta üzemanyagraktáraiban

Berlin, márc. 27. (NTI) A véderő parancsnokság közli: A Kercs-félszigeten a német csapatok visszaverték a bolsevisták több támadását és megsemmisítettek 12 páncélost. Taganrogtól északkeletre a német csapatok visszavetették az ellenséget és súlyos veszteséget okoztak neki. A német léghaderő a Kercs-félszigeten

19 tehervonatot semmisített meg.

A német repülők az egyiptomi sívati vasutat bombákkal több helyen megszakították és egy angol tehervonatot megsemmisítettek. Német harci gépek nagy sikerrel folytatták La Valetta kikötőjének, valamint a Marsa Siroccó-ból levő ellenséges hajók bombázását. A ledobott nehéz bombák eltaláltak

egy cirkálót és öt nagy kereskedelmi hajót, amelyek közül négy kigyulladt.

Bombatalálatok érték még kőolajtartályokat, dokkokat, raktárházakat és léghárító ütegállásokat is. A Földközi-tengeren egy német buvárnaszád

üldözte azt az angol hajókara-vánt, amelyet már a tengely repülői ismételtén megtámadtak és a németek kilöttek egy rombolót és egy kereskedelmi gőzöst. A buvárnaszád elsüllyesztett egy 14 ezer tonnás kőolajszállítóhajót.

Izlandtól keletre egy német buvárnaszád megtámadott egy 4500 tonnás kereskedelmi hajót, amelyet brit őrhajó és két buvárnaszádbomboló kísért. A német buvárhajó elsüllyesztette mind a két járművet. A brit repülőgépek a múlt éjjel támadásokat intéztek Nyugat-Németország ellen, amelyek során

16 támadó angol gépet lelöttek. Négy másik gépet a nap folyamán a

léghárító tüzéség a francia tengerpart fölött lőtt le.

Róma, márc. 27. (Stefani) Az olasz főhadiszállás 664-ik közleménye szerint, Kirenaikában állandó homokviharok akadályozzák a felérítő osztagok és a légierők tevékenységét. A Benghází elleni, éjszakai légitámadás során egy támadó gépet lelöttek. Málta szigetét a német léghaderő bombákkal árasztotta el és súlyos találatokat ért el a kikötőberendezésekben és egyéb tengerészeti célpontokban. La Valetta kikötő üzemanyagraktáraiban

rendkívül heves tűz ütött ki.

Egy olasz tengeralattjáró nem tért vissza. Az Egyesült államok partvidékén működő olasz tengeralattjárók

elsüllyesztettek három hajót, köztük két tartályhajót. Összesen 22 ezer 600 tonna ürtartalommal.

Oshima Japán nagykövetét Ankarába várják

Róma, márc. 27. (MTI) A Giornale d'Italia Isztanbulból jelenti, hogy a török fegyveres erők nagyrészt az ország keleti határainak közelében vonták össze. Az az idegesség, amelyet Törökországban az iraki és iráni események keltettek, most nyilvánult meg. A török vezérkar volt főnökét a IV. hadsereg parancsnokává nevezték ki és ott ezt a hadsereget megerősítésként a török-iráni határra küldötték. Ankarában mindennap várják Oshima japán nagykövét megérkezését, aki fontos javaslatokat hoz magával.

Bulgária Németország mellett menetel a végső győzelemig

Szófia, márc. 27. (NTI) A bolgár kormányhoz közelálló egyik lap foglalkozik a Hitler-Borisz találkozóval. Ez a találkozó — írja a lap — nagy örömet keltett minden bolgár lelkében, mert új bizonyítéka azoknak a szoros kapcsolatoknak, amelyek Bulgária hű fegyverbarátja Németországnak a múlt világháború ideje óta és Németország mellett menetel azon az úton, amely a háború győzelméhez vezet.

csalatoknak, amelyek Bulgária hű fegyverbarátja Németországnak a múlt világháború ideje óta és Németország mellett menetel azon az úton, amely a háború győzelméhez vezet.

Fellázkodtak a degaullista afrikai csapatok

Adana, márc. 27. (NTI) Szíriai jelentések szerint, a damaszkuszi Hamidieh városrészben lévő degaull-érmű afrikai csapatok körében lázadás tört ki. Több degaull-érmű tisztert, akik a lázadás megfékezésén

dolgoztak, a heves lövöldözés során megölték, illetőleg megsebesítettek. A lázongás erőszappal tartott és csak nagyobb erővel sikerült leverni.

Japán követet küldött a Szent székhez

Róma, márc. 27. (MTI) A Messagero tokiói jelentése szerint, a japán kormány elhatározta, hogy követet nevez ki a Szent szék mellé, ami azt jelenti, hogy Japán, mint a háromhatalmi egyezmény tagja, a vallási és szellemi téren is igen fontos lépéseket kíván tenni. A nagyvázzai térségben ugyanis, amely Japán fennhatósága alá került, 18 millió katolikus él. A japánok azon vannak, hogy a katolikus lakosságnak lehetővé tegyék vallásuk gyakorlását és még közvetlenebbül az egyházhoz csatlózzák őket.

katonai szempontból tehát éppoly kevés jelentősége van, mint a különböző indiai fejedelmek parádé-hadseregcskéinek, amelyeknek összlétszáma is alig haladja meg a 20 ezer főt.

Kétségtelen most már, hogy az „indiai hadsereg” a háború latt erősen megnövekedett és újabb behívásokkal tovább lehet emelni létszámát, ha azonban az angol sajtó azt írja, hogy Wavell egy negyed év alatt már kétfélszáz hadsereg fölött fog parancsnokolni, mindenki tudja,

hogy mennyi az értéke azoknak a csillagászati számoknak, amelyekkel Churchill és Roosevelt annyira szeretnek dobálózni. Az emberanyag előteremtése nem lenne nehéz feladat ugyan, felszerelése azonban olyan kérdés, amelyet nyugodtan megoldhatatlannak lehet minősíteni.

Ha Anglia India biztonságáról valóban gondoskodni akar, az egyébként is nagyon kevésbé biztonságos tengereken számolatlanul kellene hajórakományokat utnak indítani,

arról pedig, hogy ez a tengernagyi hivatalnak mennyire nehezebb esik, ma már fölösleges megemlékezni.

Wavell megkísérrelheti, hogy Indiában hadiipart teremtsen elő a semmiből, hogy új repülőtereket építsen, hogy az indusok millióit gyűjtse zászlói alá, Indiával együtt azonban ő is elveszett, ha Anglia nem küld óriási hajókaravánokat, vagy pedig nem történik csoda — a csodák azonban manapság meglehetősen ritkák lettek.

Tokió, márc. 27. (Stefani) A japán kormány hivatalosan közölte, hogy Harada, jelenlegi richi japán nagykövetet szentszéki meghatalmazott miniszterre nevezték ki.

Keseregnek az angolok az Andaman szigetek elvesztése miatt

Amszterdam, márc. 27. (N.) Eden angol külügyminiszter csütörtökön az alsóházban bejelentette az Andaman-szigetek elvesztését és hangoztatta, hogy az ott állomásozó csekély brit haderőt, még idejében elvonták. Egy konzervatív képviselő állt ekkor fel és beszédében hangoztatta, hogy a sziget elvesztése igen komoly helyzetet jelent. Biztosítékokat követelt, hogy az új és borzalmas veszély kiküszöböljön. Eden erre azzal felelt, hogy hivatalosan erről nem nyilatkozhatik és csak a meztelen tényt ismertetheti.

Merénylet francia képviselő ellen

Páris, márc. 27. (NTI) Marseill Deac képviselő ellen, aki a városi nagy színházteremben beszédét mondotta, merényletet követtek el. A merénylet egy gyújtózsínorral ellátott bombát dobta Deacra, akinek melléről lepatant a földre. Deac azonnal felragadta a bombát és a gyújtózsínort eloltva, azt egy rendőrtisztnek adta át. Ezután folytatta beszédét és hangoztatta, hogy ilyen módszerekkel nem lehet őt eltéríteni kitűzött céljától.

Sorvasztó kisebbségi életünkből megmentett értékeinket népünk hagyományszeretetének köszönhetjük

Magyarul nem tudó csángók, akik megbonthatatlan egységben őrzik magyar néphagyományaikat

Minden székely iskola mellé néprajzi muzeumot kell felállítani!

Csikszerecs, március 27. Egy népet nemzetté a közös származás, anyanyelv, történelem, hagyományok tartanak egybe... állapítja meg a tudomány. Örökigazság ez. Ennek az igazságnak a jegyében indította el szellemi és tárgyi néprajzgyűjtő munkáját Csik vármegye népművelési titkára, Gál Ferenc. Erről a fontos kérdésről beszélgetünk vele.

— Azokat a nagy sorskérdéseket, amelyeket a magyarságnak a most dúló háború alatt és utján magának kell megoldania, csak a minden egyedet értesben és gondolatban összekapcsolt, egységes magyar nemzet oldhatja meg, — állapítja meg Gál népművelési titkár. — A nemzeti egység megteremtésére, a nemzet erőinek felfokozására való munkálkodás a közélet bármelyik örhelyén álló magyarnak igen fontos kötelessége. Legszentebb kötelessége azonban a magyar népművelésnek! Sem kormányintézkedéssel, sem politikai szónoklatokkal nem lehet azt a nagy kérdést megoldani a magyar népművelők céltudatos, lelkes, önfeláldozó munkája nélkül, mert ez elsősorban nevelési kérdés.

— A nemzeti öntudat és együvértartozás érzésének felkeltését, ami ma a magyarság legéletbevágóbb feladata, az egész székelyváni Magyarország területén sehol olyan kedvező előfeltételek mellett nem lehet munkálni, mint a székelység között. Ez a tény jelöli ki a székelység és a székelyföldi népművelők elsőrendű szerepét a magyar népi gondolat és a nemzeti lélek újjáteremtése terén.

Eltitkoljuk, hogy ezer évvel ezelőtt is írástudó nép voltunk

— Multban a hivatalos magyar neveléspolitikai — amint az eredmény mutatja — sem a Székelyföldön, sem az ország más részein nem tudta a különböző foku és hivatású iskolákat a nemzetnevelés nagy céljának szolgálatába állítani. Iskoláink az elemitől kezdve az egyetemig a nyugateurópai szellemű könyvműveltséget terjesztették. A nemzetmegtartó hagyományok ápolásával nem törődtek. Valami alacsonyrendűség érzése vett rajtunk erőt. Nem becsültuk azt, ami a miénk. Kapva-kapunk mindenben, ami „európai”. Pedig Európa nem arra kíváncsi, hogy átvettünk-e mindent, amit az európai művelődés nyújthat, hanem arra, hogy a magunkból mivel gyarapítottuk az európai művelődést. Európa az egyéniséget keresi és értékeli bennünk, nem a tanulmányosságot. Japán alig 100 év alatt európai műveltségű állam lett anélkül, hogy nemzeti hagyományait feladta volna. A finnek pedig nemzeti egyéniségüket azzal domborították ki, hogy gazdag és értékes néphagyományukat szervesen beépítették nemzeti műveltségükbe. Külföldön sok helyen még most is azt hiszik róunk, hogy a honfoglalás idején, teljesen műveletlen, barbár nomád nép voltunk, amely itt Európában, az idegen környezettől szerzte műveltségét. Mi pedig kereszkeressük multunkban az európalasságot, csak azért, hogy nyugateurópainak ismerjenek el bennünket. Ezt pedig úgy véljük elérni, ha elhagyjuk minden hagyományunkat, ami az ellenkezőjét bizonyítaná. Inkább vállaljuk az analfabétaság vádját, mintsem elhőszakodjunk a székelység által megőrzött rovásírásnál. Nem elég bizonyíték-e már ez is arra, hogy írástudó népek voltunk ezer esztendővel ezelőtt is?

De vajon jut-e a magyar iskolákban, a magyar középiskolákban 16 évig tartó tanulmányideje alatt akárcsak egy óra is az ősi székely rovásírás tanítására, hogy ezzel is növeljük az ifjúság nemzeti önértékét? — kérdezi Györfly István a „Néphagyomány és nemzeti művelődés” című munkájában.

Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni azon, hogy az a népréteg, amely legfeljebb az elemi iskolát véggezhette el és ott ősi hagyományait semmiféle kapcsolatban nem álló szellemi táplálékot kapott, a nemzet világos óráiban nem tudott igazán összeforrni azzal a közép- és felsőiskolát végzett réteggel, amely az idegenszellemtől nyugati kultúrán nőtt fel.

— Hogy az elnyomatás 22 éve alatt mennyit ért középiskolánk idegen szellemű iskolákban szerzett nemzeti öntudata, álljon itt Márton Áron véle-

ménye. Ő eléggé hivatott arra, hogy kisebbségi életünkről ítéletet mondjon:

„Most a kisebbségi helyzetben kitűnt és megvilágosult azok számára is, akik a hazug magyar romantika szemüvegén keresztül nézték a helyzetet, hogy fennhangon hangoztatott nemzeti egységünk belső erő nélküli, pusztán politikai egység volt, a magyar összességnek lelke nem nyúlt le és széthullott az első teherpróba alatt.”

Más helyen azt mondja a püspök: „Kisebbségi életünkben titkos és nyílt csoportosulások, összefogások, önző vállalkozások, öncélúvá tompult osztályok rángatják jobbra, balra az amúgy is laza nemzeti lelkiéletet. A falusi tömegek felé nem jutottunk meg túl a meddő politikai szölamokon. Értelmiségi osztályunk végzetesen az elproletarizálódás útján van, de nagy része a néphez anyagi leszegényedésben sem jutott lelkiileg közelebb.”

Addig gyűjtsünk, amíg van mit

— Ennek a szigorú bírálatnak jogosán kár volna vitatkoznunk. Ma még igen sok a „honmentő”, de ha van bátorságunk a dolgok mélyére nézni és az igazságot őszintén megmondani, ki kell jelentenünk, hogy azt a nemzeti értéket, amit a 22 évi sorvasztó román uralomból meg tudtunk menteni, elsősorban és főképpen népünknek, népünk hagyományszeretetének köszönhetjük. Hol volt a legelőször elenítés az elrománosítással szemben? Vármegyéket, vidékeket, falvakat, embereket hasonlíthatunk össze és ez az összehasonlítás mind a megőrzött néphagyomány mellett dönt. Nagyon találóan írja Györfly István:

„Amíg népünk másként dalol, táncol, mozog, más a hite, más a szokása, másforma házat épít, másféleképpen ruházkodik, táplálkozik, mint az uralkodó nép, addig nem veszett el számunkra. A moldovai csángók jelentős része már magyarul nem tud, magyar uralom alatt nem élt, magyar ur nem került ki közülük soha. Iskoláinkban, templomalkban magyar szó sohasem hangzott el. Papjai, tanítói idegenek, nem tudnak magyarul. A csángóknak

a mi középiskoláinkban megfogalmazás szerinti magyar nemzeti öntudata nincs is és románnal mégsem házasodik össze, római katolikus a vallása, magyar néphagyományai megbonthatatlan egységben tartják és népi közösségei fennállnak ma is.”

Ezek az elvitathatatlan igazságok arról győznek meg — hangzik tovább — hogy finn testvéreink példájára nekünk is a nemzeti művelődés fegyverévé a néphagyományt kell tennünk. A néphagyománynak minden vonalon alapul kell szolgálnia és belső tartalmat kell adnia művelődésünknek. Csak így építhetjük sziklaszilárdá nemzeti egységünket. Ezek szerint legegyszerűbb és belső kötelessége a magyar népművelőnek, hogy megismerje és összegyűjtse községének néphagyományait. Ez a munka szakavatottságot igényel, amivel — sajnos — tanítóképző intézeteink nem ruháznak fel bennünket. A hiányokat önképzéssel kell pótolnunk. Fontos azonban, hogy a gyűjtést haladéktalanul kezdjük meg. A rohanó fejlődés minden hagyományt elsőpör s nemsokára nem lesz mit gyűjtenünk. Nemzetiségeink kettőzött erővel gyűj-

tik hagyományaikat, ami nagyrészt rájuk szállt magyar örökség s ami levett és meg nem becsült hagyományunk az ő „kulturateremtő képességüket” fogja igazolni, mert egyik sem ismeri be a magyar műveltségátást, hacsak a kezünk között lévő bizonyítékokkal rá nem kényszeríthetjük. Mária román királyné a tölcsvári kastélyt erdélyi, főleg székely népművészeti tárgyakkal rendezte be annakidején s ma is népi hagyományos műveltségünknek ezeket a kézzelfogható bizonyítékait ott úgy mutogatják az előkelő külföldi látogatóknak, mint a román népművészet remekit! Mi pedig itt állunk kifosztottan, mert engedtük, hogy felbecsülhetetlen értékeink lim-lomként szemétdombon pusztuljanak, vagy élelmes üzerek kezén potomáron kerüljenek idegenbe.

Cselekedni!

— Sürgősen meg kell csinálni tehát minden községben az iskolával kapcsolatos néprajzi muzeumot. Ide gyűjtsük össze népünk, műveltségünk minden értékét. Nemcsak a népművészeti tárgyakat, festett, faragott butorokat, csempéket, bokájokat, edényeket, varrottasokat, szőtteket, amelyek népművészeti emlékeinknek hordozói, hanem a legegyszerűbb gazdasági, ősi foglalkozási ágak: halászat, vadászat, stb. használatból kivont eszközeit is. Háztartási, ruházati cikkeket, egyszerűval mindent, ami az ősi népiélet emlékeit őrzik, mert ezek, ha a népművészet szempontjából nem is mutatnak semmit, néprajzi szempontból felbecsülhetetlen értéket jelentenek. Az iskolák mellett felállított néprajzi gyűjtemény szolgáltatja elsősorban az iskolai rajz- és kézimunkaoktatást, háziipari tanfolyamok mintáit. Így sikerülni fog az ősi formakincset átmenteni mai életünkbe. Fokozottabb áldozathozatal árán is szaksítsunk időt a népi hagyományok összegyűjtésére, mert ezeket méginkább fenyegeti az elpusztulás veszélye, mint a tárgyi néprajz anyagát. Egy-egy öregember kidülésével, ha annak hagyományismeretét nem jegyezzük le, ősi kulturánk egy-egy darabja száll menthetetlenül a sírba. A szellemi néprajz összegyűjtött anyagát pedig vigyük be iskolai és iskolán kívüli népművelésünkbe... — fejezi be Gál Ferenc.

Nagy kérdést ölel fel a beszélgetés. Nagy tudósok és népnevelőkre támaszkodó megállapításai időszerűek. Minden perccel fel kell használni ősi hagyományaink s ezzel izig-veig ősi magyar életünk megerősítésére. Erre itt minden életmegtérítésvágy, minden körülöttünk zajló esemény. Az idők szavából olvasni kell. A követelményeknek megfelelően cselekedni kötelesség.

A magyar–olasz kapcsolatok akkor is kiállották a próbát, amikor a két ország felett nehezebb idők jártak

— hangoztatta Vitéz Bartha Károly az olasz vezérkari főnök tiszteletére adott diszebeden

Budapest, márc. 27. (MTI) Vitéz Bartha Károly vezérezredes, honvédelmi miniszter diszebedet adott Ugo Cavallero olasz hadseregtábornok, olasz vezérkari főnök tiszteletére. Az ebéd során pohárköszöntők hangzottak el.

Pohárköszöntőjében vitéz Bartha Károly többek között a következőket mondta:

— Az olasz–magyar barátság, nemcsak tárgyi alapokon nyugszik, hanem a szívek mélyén gyökerező érzelmekre is támaszkodik. A közös megbecsülés, szabadságszeretet és értékelés érzései tették lehetővé, hogy a nemzeteink között szövődött kapcsolat akkor is kiállt a próbát, amikor a két ország felett a leghévesebb idők jártak. A háború során kapcsolata-

ink külső keretei is kibővültek, úgyhogy most acélossá edződve, biztos remény tölti el bennünket, hogy a jobb és igazságosabb békét győzedelmesen kiharcoljuk... Válaszában Ugo Cavallero a következőket mondta:

— Magyarországon és Olaszország között a világtörténelemnek ebben az elhatározó pillanatában teljes az együttérzés mind anyagi, mind pedig szellemi téren. Ez nem is lehet másképpen. Európát meg kellett menteni a mértéktelen angol–amerikai önzéstől és a minden szabadságot és együttműködést megtagadó bolsevizmustól. Ez a gondolat állította a tengelyhatalmak oldalára a vitéz magyar hadsereget. Országaink hadereje az oroszországi arcvonalakon Eu-

ropa megmentéséért küzd. Hadseregeink nagyobb arányú részvétele a keleten folyó harcokban nagymértékben megszilárdítja azokat a kötelékeket, amelyek a magyar és olasz kultúrát eddig is egymáshoz fűzték.

Minden fásrendeletet közöl a

MAGYAR FAPIAC

Előfizetési ár télvre 16.— P.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest V. Nádor u. 26.

Hírek

A nagy élmény...

Hosszu sorban, vidám notaszóval vonulnak végig a város főterén. Elöl a hirtelenlőtt, nyurga levente legények, utánuk a népfőiskola apró emberpalántái: fiúk-leányok vegyesen. Fortól lepott, kopott, foltos gunyával, éhesszájú lábbelikkal, de a beldogság lázatól rózsásra színesített arccal mennek-menetelnek. Hat kilométeres út! Nem kis dolog ez a könnyentáradó gyermeklábaknak. De a szentkirályi népfőiskola gyermekei boldogan szaporazzák lépteiket a leventék után, hogy ők is megláthassák a honvéd-filmet. Hangos nyüzsgéssel szállják meg a szekusorokat. Az elsőített tereben megjelenik az első kép. Kitégálnak a csillogó szembogarak és áhítatos arccal figyelik, lesik a magyar honvédek minden mozdulatát. Süvítő, bugó repülő, berregő, puffogó gépkocsik, mindent lehengerlő szárnyú tankok. Nemelyik gyermek életében először ül moziban. Nem csoda, ha hirtelen rémület szállja meg az egyik kicsi szívét és sirásra görbült ajakkal kapja el a tanítónéni szeknyáját. Attól fél, hogy reá fut, hogy elgázolja a sok-sok rohanó gépkocsi. Csak amikor a körülötte ülő társainak nevetését hallja, szegyelei el magát egy kicsit és már ő is megnyugodva élvezi a gyönyörű képeket. A leventefiúk valósággal tombolnak örömben, amikor a bátor honvédek ezer ördöggel szembeszálló bátorságát látják. Mint tüzes csikók dübörögnének lábaikkal a padlón. Hangosan szótálgolják a feliratokat és egyikük el is kiáltja magát: „ni ott jön Rommel!” Látszik, hogy a leventék már a szövetséges hadvezetőség névsorában is jártasak. Kétórás feszült izgalom után, a nagy élménytől felcsigázva zudulnak a kijárat felé. A tanítónéni sorakozót vezényel. Igyekezni kell, mert estére hajlik az idő és kétórás gyalogut áll még előttük. De a sorakozó nehezen indul. Egy kisfineska odatapad szemével a mozi előtti színes reklámképre, a másik a cukrász üzlet kirakatának színes cukor tapsifülesét szeretné kicsalogatni sóvárgó tekintetével. Sorra kérdezzük az indulásra váró, ácsorgó gyerekeket, hogy mi tetszett legjobban a képek közül. Mintha csak összebeszéltek volna, mind a „tank” mellett szavaznak. Ha megnőnek mind honvédek akarnak lenni és tankosok. Ugy fogadkozik bátorságtól villanó tekintettel Csontos Imri, akinek még tíz testvére van otthon, meg Antal Andriska is, aki tizenegyedik gyermek és akinek tizenkettedik testvérkéje most fészkelődik életre a feltámadás ünnepére... (g. o.)

— A sepsiszentgyörgyi népfőiskola leánytanfolyamának bezárása. A sepsiszentgyörgyi népfőiskolai leánytanfolyamot vasárnap délután 6 órakor ünnepélyes keretek között zárják be a református vártemplomban. Az ünnepélyt a Református Nőszövetség rendezi és az érdeklődőket szívesen látja.

— Gelei József dr. unitárius egyházi főgondnok Sepsiszentgyörgyön. Gelei József dr. kolozsvári egyetemi tanár, az unitárius egyház főgondnoka, a „Merre haladjunk” című népszerű könyv szerzője, március 28-án Sepsiszentgyörgyre érkezik. Másnap, vasárnap délelőtti résztvevő az egyházközség évi rendes közgyűlésén és üdvözlő a gyülekezet tagjait. Délután 5 órakor a Textilművek nagytermében az Unitárius Nőszövetség ünnepélyt rendez, amelyen a főgondnok: „A valláserkölcsei élet a nemzetevelés szolgálatában” címmel tart előadást. Az ünnepély beépődija 1 pengő. A rendezőség minden érdeklődőt szeretettel meghív.

— Szeretvevendőség. A sepsiszentgyörgyi ref. leány népfőiskola és a leányszövetség március 28-án, szombaton este 8 órakor a ref. polgári leányiskola konviktusában szeretetvendégséget rendez. A műsor keretében Koréh

Ferenc előadást tart az eszményi magyar nőről, szavai Bokor Jolán, énekelnek a népfőiskola hallgatói, szavai Papp Sára. Ezután vetített képes előadás következik, majd Bartha Jolán énekel. Farkas Sára szavai után a leányszövetség tagjainak énekével zárul a műsor. A szeretetvendégségen a rendezőség szívesen látja az érdeklődő közönséget.

— Katolikus-nap Csikszereván. Csikszereváról jelentik: Az Oltáregylet nagy katolikus napot rendezett Csikszereván. Mise és közös szentáldozás után nagy érdeklődés mellett, zsufolásig telt teremben délelőtti, délután előadásokat tartottak.

— Az uzoni leventék a honvédekért. Az uzoni leventék cigarettánapot rendeztek a honvédek javára. Ezen a napon 5000 cigarettát gyűlt be, 140 pengő értékben. Az adakozó közönségnek ezután mond köszönetet a parancsnokság.

— Szent Iványi Gábor dr. a Pénzüntéti Központ vezetőségének új tagja. A Pénzüntéti Központ most tartotta Budapesten 25-ik rendes évi közgyűlését. Napirend előtt Jakab Oszkár dr. m. kir. titkos tanácsos nyug. p. ü. min. államtitkár elnök, a megjelent előkelelések és a pénzüntézetek kiküldötteinek üdvözlése után foglalkozott a vidéki pénzüntézetek helyzetével és hivatásával. A választások megejtése során a választmány egyik új tagjává Szent Iványi Gábor dr.-t, a Háromszéki Takarékpénztár rt. elnökét választották.

— Megkezdődött Kézdivásárhelyen a facipőkészítő-tanfolyam. Tudósítónk jelenti: Kézdivásárhelyen most kezdődött meg a facipőkészítő-tanfolyam, amelyre 20—30 cipész jelentkezett. Az oktatást Demeter József sepsibodoki iparos végzi, aki már végzett ilyen tanfolyamot. A cipő készítéséhez fűzfa, nyárfa és egerfa anyagot használnak fel, amiről a város gondoskodik. Varga József dr., a Nép- és Családvédelmi Alap szociális vezetője minden támogatást megígért, hogy a tanfolyam jól sikerüljön. Az a terv, hogy a tanfolyam végeztével közkereseti társaság veszi át a cipőgyártást. Már ígéretet is kaptak egy vagon facipő átvételére.

— Franciaországban a nők nem kapnak dohányt. A francia dohányjövődék igazgatósága a dohánytermékek adagolását vezette be. A jövőben hetenként egy férfi 40 cigarettára vagy öt naponként egy csomag pipadohányra tarthat igényt. Kiskorúaknak, továbbá asszonyoknak és leányoknak dohányárut nem szabad kiszolgáltatni.

— A gyergyóalfalvi kaláka folytatása a bíróság előtt. Hunyadi Antal és felesége gyergyóalfalvi lakosok lopás miatt kerültek a csikszerevári törvényszék elé. A dolog előzményei novemberben nyulnak vissza, amikor Hunyadi fahordó-kalákát tartott. Megjelent a kalákán Kassai József is. Jó hangulat keletkezett. A mulatságban azonban elveszett Kassai 250 pengőt tartalmazó pénztárcája. Másnap érdeklődött Kassai Hunyadiéknál az elveszett tárca iránt, a válasz az volt, hogy nem tudja hova lett. Kassai megtalálta a pénztárcát, amelyben azonban csak okmányai voltak benne, a pénz nem. Kiderült csakhamar, hogy a pénz Hunyadiék tüntették el. A törvényszék Hunyadi és feleségét 4—4 hónapi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

— Visszaszökött a határon a vak ember. A sepsiszentgyörgyi törvényszék most tárgyalta Ruszuly György, Szorenkő Opra György, Berla György és Kozsán Miklós kovásznai földmivesek tiltott határátlépési ügyét. A vádlottak a bécsi döntés után Romániába mentek, néhány héttel ezelőtt azonban visszaszöktek. A törvényszék valamennyi vádlottat, Ruszuly György kivételével, 1—1 hónapi és 10 napi fogházra ítélte. Ruszulyt, aki egyébként gyermekkorától vak és társával együtt ment át a határon, az enyhítő körülményekre való tekintettel, 100 pengő pénzbüntetéssel sújtotta a törvényszék büntetését azonban felfüggesztette.

— Megfelekedett magáról. Csikszereváról jelentik: Ródi Lajosné csikszentsimoni asszony egy hagyatéki ügyből kifolyólag Imets János főjegyzőt megrágalmazta. Most foglalkozott az ügygel a csikszerevári törvényszék. Ródiné égre-földre esküdözött, hogy ő nem akarta és nem is sértette meg a jegyzőt. A tanúk azonban másképpen vallottak. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével 50 pengő pénzbüntetésre ítélte a szájáról megfelekedett asszonyt. Az ítélet jogerős.

— Nyolcezer kedvezményesáru borjút osztottak ki 1941-ben. Azok között az állami juttatások között, amelyek az utóbbi időkben lebonyolításra kerültek, rendkívüli jelentőségénél és a gazdák körében nagy népszerűségénél fogva, különös érdeklődésre tarthat számot a borjukiosztás. A kiosztott fiatal állatok száma az első évben, 1940-ben 6000, 1941-ben pedig 8000 darab volt és a kistenyészők 40 százalékos, darabonként legfeljebb 120 pengős ár kedvezménnyel jutottak a borjuk birtokába. Az ország különböző részeinek arányos részvétele érdekében vármegyei kontingenseket állapítottak meg. A kiosztott állatok tartását és takarmányozását ellenőrzik, hogy a juttatás tulajdonképpen célja, a szarvasmarhaállomány színvonalának emelése, eredményes legyen.

— Pusztítják a szarvasokat és őzeket a farkasok Csikban. Csikszereváról jelentik: Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Zsögöd-fürdő környékén egy szarvasstehent szétmarcangoltak a farkasok s egy bikát agyonhajszoltak. Most újabb jelentés érkezett, hogy a „Várhegy” vonalában egy ötéves gyönyörű szarvasbikát öltek meg és faltak fel a farkasok, csak az agancsai maradtak meg. Ezzel kapcsolatosan vadászemberek egybehangozva állítják, hogy a farkasok nagymértékben elszaporodtak a Hargita és a Keleti Kárpátok vonalán. A nemes vadállományt pusztítják. A szarvasok és őzek nem tudnak szabadulni a farkakban csatangoló ordások elől, mert lábuk alatt beszakad a magas hó, besüppednek s a hó tetején könnyen szabad farkasok végeznek velük. Az elszaporodott ordásokat megkezdésük kellene alaposan megritkítani, hogy ne tudják kipusztítani a vidék egyik legnagyobb értékét képviselő nemes vadállományát.

— Narancssárga hó hullott Bulgáriában. Legutóbb újból megindult a havazás Bulgáriában. A legkülönösebb az egészben, hogy helyenkint a hópihek egészen barnák, vagy narancssárgák. Ezzel kapcsolatban a szófiai meteorológiai intézet igazgatója kijelentette, hogy a havat minden valószínűség szerint a délről idehajtott sivatagi homok festette meg. Ugyanis Észak-Afrikában heves homokviharak dülnek.

— Hitelszövetkezetet alakítanak a Kézdivásárhelyi iparosok. Tudósítónk jelenti: Vasárnap délután alakítják meg a Kézdivásárhelyi iparosok Kézdivásárhely és Vidéke Hitelszövetkezetét, amelynek részvényjegyzései már hónapokkal ezelőtt megindultak. A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja az alakulás levezetésével Kovács István ipartestületi elnököt bízta meg.

— Székely és magyar táncok tanítására fektetnek fősúlyt Kézdivásárhelyen. Tudósítónk jelenti: Most tartotta meg Vágóné Szabó Mária táncitanítónő, néhai Szabó Jenő költő-pap leánya táncvizsgáját a Kézdivásárhelyi polgári leányiskolában. A műsor előtt egyik növendék hálás szavakkal köszöntö meg a tankerületi főigazgatónak, Molnár Józsiás iskolai igazgatónak és a tanári karnak, hogy engedélyükkel alkalmat adtak a növendékeknek arra, hogy ősi magyar és székely táncainkat megtanulhassák. A nézők lelkesen megtapsolták a bemutatott székely táncokat; amelyeket a növendékek szebbnél-szebb székely és magyar öltözetben lejtettek el. Műsor után Molnár Józsiás igazgató az ősi viselt és a magyar táncok szeretetére buzdította a növendékeket.

KÓRUS LIKÖR

Székelyföldi növényekből készíti az Erdélyrészi Hangya Rum- és Likörgyára, MAROSVÁSÁRHELY

— Fiatalkoruak gyógyüdültetése. Az Országos Társadalombiztosító Intézet a fiatalkoru biztosítottak gyógyüdültetését az 1942. évben már a keletmagyarországi és erdélyi területekre is kiterjeszti. Gyógyüdültetésben részesülhetnek a kerületi pénztár kötelekékbe tartozó azok az öreg ségi, stb. biztosításra kötelezett fiatalok (14—18 éves) biztosítottak akik egészségi szempontból, vagy szociális okból gyógyüdültetésre szorulnak. Az a biztosított, aki 1923. évben született, gyógyüdültetésben ebben az évben már nem részesíthető. A gyógyüdültetés időtartama csoportonként két-két hét, amely megegyezik a 30.000—1926. Ip. M. számú rendeletben a tanoncok részére biztosított fizetési szabadság időtartamával. Az O. T. I. csikszerevári kerületi pénztára felhívja azokat a fiatalkoru biztosítottakat (14—18 esztendősi fiúk és leányok), akik az elküldéses gyógyüdültetésre igényt tartanak, hogy a gyógyüdültetésre kijelölésük céljából kerületi pénztár (Csikszerevári, Hargita-utca 1. szám, emelet) 2. szán. hivatalos helyiségében minden hétfő szerdáján d. u. 16—19 óra között jelentkezzenek. A jelentkezés vége határideje 1942. június hó 10. További felvilágosításokat az érdekeltek fentebb megjelölt helyen szerezhetnek.

— A flekken-kiszolgálás korlátozása. A felfüggesztését kéri nyári időnyire az erdélyi fürdők. Az erdélyi idegenforgalmi hivatalok felterjesztése fordultak a kormányhoz és azt kérték, hogy a kormány a nyári idegenforgalmi időny alkalmával fűggesse fel a flekken kiszolgáltatásának korlátozását (Magy. Tud.)

— Mézet loptak — 15 nap. Szász régeni tudósítónk jelenti: Bersan Miklós és Sorlea János gör. kel. vallású alsórépai lakosok Felsőrépa községben elloptak a Kovrig László méhészből hatvan pengő értékű kaptár mézet és a Alsórépa községben elfogyasztották. A két tolvaj legényt 15—15 napi fogházra ítélte a bíróság. Az ítélet jogerős.

— Megismétlik a Kézdivásárhelyi népművelési „parádés” estét. Tudósítónk jelenti: Amint a „Székely Népe” arról részletesen beszámolt, március 20-ikán ragyogó sikerű ugynevezett „parádés” estet rendezett a Kézdivásárhelyi népművelési bizottság. Az est irodalmi szempontból is magas színvonalon mozgott és nagy magyar nevelési hatás volt. Különösen nagy sikere volt a. estnek Kovács J. Istvánné szavai, aki a „Mi a haza?” melodrámat oly művészi készséggel adta elő a zongora és az énekkar kíséretével, hogy régen nem volt Kézdivásárhelyen szavalatnak még ilyen sikere. Földi István szindarabja: a „Felszabadulás” szintén emelte az est fényét és sikerét és felejthetetlen lelki élményt jelentett. A városban általános kívánság nyilvánult meg, hogy az estet ismételjék meg. Annak ellenére, hogy az előkép beállítás, a díszletek megrendezése fáradságos munkát jelentenek, a népművelési bizottság szívesen tesz eleget a kívánságnak és március 27-én, pénteken újra „parádés” est lesz a Vigadó színháztermében azok részére, akik a múlt alkalommal nem kaphattak helyet.

VIDÁM SAROK

— Rattentően unatkozom, doktor ur. Szeretnék valami olyan élményt, ami egy kicsit fölraz.

— Talán próbálkozzék nagyságos asszonyom egy társasgépkecsival.

Bolhából — elefánt...

Rosszindulatu rémhirterjesztők a monorfalvi „tömegszerencsétlenségről“

Monorfalva, márc. 27. A Székely Nép kiküldött munkatársától: Szászrégenben az esti órákban az hír terjedt el, hogy a befejezéshez közeli monorfalvi alagútépítésnél tömegszerencsétlenség történt. Hír szerint az alagút egyik része beomlott és az abban dolgozó munkásokat, mérnököket maga alá temette. Szászrégenben bizonyos „jólértesült körök“ (nem magyarok!) azt híresztelték, hogy a katasztrófának többszáz halottja és sok sebesült áldozata van, elsősorban maga a munkálatokat vezető főmérnök, aki a szerencsétlenség alkalmával föléltette magát.

Szászrégeni tudósítónk a helyszíre utazott, ahol örömmel állapította meg, hogy a tömegszerencsétlenség híre, tavaszi kacsa...

A Rozsnyai-féle vállalkozásban készülő 930 méteres nagyalagutnál felkerestük a főmérnököt és több mérnököt, akik valamennyien egyhangzóan jelentették ki, hogy az építkezésnél semmiféle szerencsétlenség nem történt. Elmondották, hogy a munka hétköznapi és ünnepeken is, éjjel-nappal folyik és minden a legnagyobb rendben van.

Munkásokkal is beszéltünk, életük felől érdeklődtünk. A válasz egyöntetű volt:

— Napi nyolc órát dolgozunk, három felosztott turnusban: reggel hat óráig, délután két óráig egyik csoport, kettőtől este tízig a másik és tíztől reggel 6-ig a harmadik. Nehéz munkát végzünk, de pihenésünk van, jól megfizetnek és még spórolni is tudunk. Napi egy kiló kenyér és heti egy kiló és öt deka szalonna állandóan biztosítva van. Ezenkívül lisztet, krumplit és más ételanyagot is kapunk. Nehéz csupán a lakáskérdés. A nagy lakáshiány miatt barakokban lakunk a telepen. Mivel azonban itt nem fér el több ezer ember, a munkások a közeli községekben és falvakban helyezkedtek el. Szátos, Disznajó, Alsó- és Felsőrépa azok a községek, ahonnan a telepre kell gyalogolniuk...

A telep szénázója az a szomorú eset, hogy Páldi Sándor gyomai születésű és illetőségű, 20 éves, római kat. vallású monorfalvi kubikos megzavarodott. Az elmebetegsége miatt munkát nem akart dolgozni. Azt mondta, hogy nem dolgozik, mert a pénz őt nem boldogítja. Bement a monori házakba és kiabálni kezdett:

— Fel a kezekkel! Pénzt, vagy életet, mert lövök! ... De nem bántott senkit. Aztán felugrott egy teherkocsira és azt mondta, hogy vigyék őt Gyomára, mert az édesanyját akarja látni... Midőn kérését nem teljesítették, kalapáccsal kerített és fenyegetőzött, hogy leüti, aki hozzá közeledik. Végre, hosszú üldözés után sikerült őt munkatársainak lefogni és a csendőrszere szállítani. Orvosi vizsgálat után, a bsztercei kórházba szállítják.

A 496 méter hosszúságú kihalagutnál, — amely a Palatinus rt. vállalkozásában készül — halálos szerencsétlenség történt. Földrobbantás következtében meglazult egy nagy részben a föld. A déli órákban

egyik munkással, a csilléket töltötte, beszakadt a föld és a szerencsétlen embert teljesen maga alá temette. Munkások mentek segítségére, akik megállapították, hogy a csillék: Podár László, római kat. vallású, 34 éves mezőbélai születésű, szászrégeni illetőségű, monorfalvi lakossal azonos. A telep orvosa azonnal megvizsgálta a csilléket, aki a földbeomlás által mindkét lábát eltörte. Az orvos Podár Lászlót a szászrégeni kórházba utalta, ahol ki, szenvedett.

Az „agyonlövés“ híre, amit a monorfalvi alagútépítés főmérnökének

tulajdonítottak, onnan eredhet, hogy Felsőrépa községben szerelmi bánatában agyonlövötte magát Cioban János 27 éves, gör. kat. vallású módos legény, akit szülei tiltottak, hogy szegénysorsu szerelmesét feleségül vegye.

Ez a három szerencsétlenség történt meg abból a tömegkatasztrófának felfújt rémhírből, amit szándékos rosszakarattal terjesztettek Szászrégenben. A rendőrség a legérélyesebb nyomozást indította a rémhirterjesztők kézrekerítésére s így remélhető, hogy azok mielőbb elnyerik méltó büntetésüket. (r. t.)

A pásztorok ezután egységes szerződés szerint veszik át a juhnyájukat

A tej, illetve a sajt és orda a juhtartógazda tulajdona

Csikszereda, márc. 27. A székelyföldi, különösképpen a csiki juhtenyésztés egyik legnagyobb baja a pásztorkérdés volt. A juhtartók sehogysan találták meg számításukat s ennek következményeként elhanyagolták a juhtenyésztést. Most nemcsak egyéni, hanem nemzetgazdasági szempontból is első vonalba került a juhtenyésztés nagy kérdése. Ruházkodás és táplálkozás szempontjából egyaránt feltérnyelve a fontos, hogy minél több és jobb gyapjút és sajtot termeljenek.

A kérdés gyakorlati kibontakozását leginkább a pásztorkérdés akadályozta. Eppen ezért a pásztorok ebben az évben egységes szerződés értelmében veszik át az őrzés vé-

gett rendelkezésükre bocsátott juhnyájukat. Ezután minden tekintetben és minden téren felel a pásztor. A felelőtlen, sok bajt és kárt okozó gazdálkodás megszűnt a juhtenyésztés körül. Fejésről, tejhozamról, sajtkészítésről és sajtkiosztásról köteles ezután könyvet vezetni a pásztor. A könyvet időközönként ellenőrzik.

Igen fontos kikötése a szerződésnek, hogy a tej, illetve a sajt és az orda a juhtartó gazdák tulajdona. A pásztor, csak kezelője a jelentős vagyonnak, amelynek rendszerez, gazdaságos, jó feldolgozásért és rendeltetési helyére juttatásáért erkölcsileg és anyagiilag egyaránt felelős.

„FIX“ A DUPLAPANTOS GUMIÖVES SÉRV. KÖTŐ DUPLABIZTOS KÉSZÍTI: WINKLER SÁNDOR ORVOSI MŰSZERÉSZ BUDAPEST, VIII. RÁKÓCI UT 53. KÉRJEN ISMERTETŐT.

A székelyföldi polgári iskolák hátrányos helyzete

El kell hagynia eddigi helyiségét a sepsiszentgyörgyi iskolának

Sepsiszentgyörgy, márc. 27. A fiú polgári iskolák nagyvonalú kulturáltságát teljesítenek. Különösen szelepet visznek napjainkban, amikor az ipar és kereskedelem átállítása folyik. Ma már a legegyszerűbb iparosnak, vagy kereskedőnek is legalább négy polgárral kell rendelkeznie. Tanult és művelt iparosokra van szükségünk, ezt pedig elsősorban a polgári iskolák teszik lehetővé. Amíg a gimnáziumok a magasabb tudást terjesztik, addig a polgárik inkább a gyakorlati pályák felé irányítják ifjúságukat. A fiú polgárik tanrendjén ma már a mezőgazdasági ismeretek is szerepelnek s ezen a területen gyakorlatilag is foglalkoztatják a tanulókat.

A Székelyföldön ugyancsak fontos a polgári iskolák szerepe. Hiszen éppen a székelység között van a legtöbb alkalmas ember, aki az ipar és kereskedelem területén nyerhet elhelyezkedést. Mégis azt látjuk, hogy a Székelyföld polgári iskolák szempontjából meglehetősen elhanyagolt állapotban van. Amíg a Székelyföldön 12 gimnázium terjeszti a felsőbb tudást, addig csupán 3 polgári, a ditrói, haróti és a sepsiszentgyörgyi áll a fiatalság rendelkezésére. A három polgári nem elegendő arra, hogy a székelyföldi polgári tanítást levezesse.

A sepsiszentgyörgyi fiú polgári helyzetét más kérdés is nehezíti. Jelenleg igen szép és mindenképpen

Nagyobb mennyiségű
RÖNKÖT,
kitermelhető ERDŐT
készpénzért vásárolok.
Ajánlatokat „Erdő“ jellegre
a kiadóhivatall továbbít

megfelelő épület áll az állami fiú polgári rendelkezésére. Megnyugtató lenne tehát a jelenlegi helyzet, ha így is maradna. A fiú polgárinak ugyanis — miniszteri rendelkezés értelmében — a jelenlegi épületet más iskola céljaira kell átadnia, ő maga egy másik épületbe költözik, amely nem megfelelő. Közel 230 tanulója van az iskolának, 70 bennlakó növendékkel. A polgári iskola érthető, ha nem szívesen hagyja el jelenlegi helyiségét.

A fiú polgári meg akar maradni jelenlegi épületében. Legutóbb 30 ezer pengő érkezett a kultuszkommandó részéről, hogy ezt az összeget az iskolaépület javítására használja fel. A javításokat éppen e miatt nem meri megkezdeni, mert egy olyan épületre, amelyet esetleg rövidesen el kell hagynia, nem költöhet.

Azért is ragaszkodik az iskola ehhez az épülethez, mert itt megfelelő kert áll rendelkezésére, ahol a tanulóifjúság kifejlesztheti gazdasági ismereteit.

A helyzetet tehát az nehezíti meg, hogy nincs elég iskolaépület a városban. Ezen csak úgy lehet javítani, ha iskolaépületeket építenek, hogy ezáltal egyik iskola se kerüljön hátrányos helyzetbe.

Nagy érdeklődés a Körösi Csoma Sándor ünnepély iránt

Sepsiszentgyörgy, márc. 27. Mint már megírtuk, a sepsiszentgyörgyi ref. tanítóképző és a székelyudvarhelyi ref. tanítóképző, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó kollégium gimnáziumának és polgári leányiskolájának kíséretében, március 29-én, vasárnap, Körösi Csoma Sándor halálának százéves évfordulóját, szülőfalujában, a háromszékmegyei Csomakörösi emlékünneppel üli meg. A befolyó jövedelmet egy Csomakörösi létesítendő művelődési ház építésére fordítják.

Az ünnepség délelőtt istentisztelettel kezdődik, tíz órakor pedig emlékünneppel folytatódik a nagy ázsiautató szülőházának kertjében. Az ünnepi beszédet Bartha Károly dr. egyetemi magántanár, a sepsiszentgyörgyi ref. tanítóképző igazgatója mondja. Változatos műsor következik, majd délután 3 órakor népművelési előadás lesz a községháza termében. Ott Tóth Béla dr., a székelyudvarhelyi ref. tanítóképző tanára és Becsey Pál a sepsiszentgyörgyi ref. tanítóképző tanára tart előadást. Délután 4 órakor gyermekelőadás lesz az állami népiskolában.

Az ünnepély iránt a Székelyföld minden részén nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az ünnepségen részt vesz a napokban megalakult Körösi Csoma emlékbizottság is, a megyét Barabás Andor dr. alispán képviseli.

„Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében.“ (Széchenyi.)

Havasí növényekből készült kiváló ital a „Kórus likőr“

GÁBOR ÁRON

REGÉNY

Írta: FOLDI ISTVÁN

(84)

A főszöveg azonban nem erre a pontra kell helyezni, mint ahogy nem is ez a lényeg, magyarázta Horvát Albert a bizottság aggályoskodó tagjainak és hirtelen felsorolt néhány pontot, így azt, hogy ezután maga a sorkatonaság is védelmet kell adjon az idegen beütések ellen, hogy a politikai vétkeket nem vonják büntetés alá és hogy a harcokban résztvevő egyéneknek bántódásuk nem lesz.

Ezek a pontok majdnem mindenkit érintenek s ezek a fontosak, nem az a néhány száz rongyos puská és néhány vaságyú, amit ki kell, hogy adjunk.

A bizottság nem vitatkozik Horvátal, mert tudja, hogy az ugyanis hiábavaló dolog. Szomorúan helyezkednek el és Béli Gergely engedélyt ad, hogy a nép számára is megnyissák az ajtót.

Lassan, egyetlen szó nélkül szaláingóznak be a székek. A bizottság halkam tanácskozik és amikor már teljesen megtelt a nagyterem, Béli Gergely felemelkedik és mint-ha gyászbeszédet tartana, ismertetni kezdi a helyzetet.

Sok volt bennük a lelkesedés és kevés a hozzávaló fegyver. — mondja Béli bevezetésképpen és részletesen elmagyarázza a hídvégi csatát, ahol meg kellett hátrálni a tuleró és a fegyverek sulya elől.

A Szék, ha akkor Gedeon tovább támad, menthetetlenül elvesz s mert ezt lelkiismeretünk nem bírta volna elviselni, a taktikai fegyverekhez nyultunk és tárgyalásra kértünk alkalmat a császári seregek parancsnokától.

A népnek tetszik ez a megoldás, néhányan helyeslőleg közbe is kiáltanak s ez bátorítást ad az előadónak és nagy vonásokban ismertetni kezdi a Heyte császári biztossal folytatott tárgyalás anyagát, az előterjesztett javaslatot, amelyet ők vittek magukkal és amelyben tizenkét pontban foglalva az volt, hogy Háromszék többé nem háborgattatik, minden úgy marad, ahogy van, sőt védelmét teljesen felszerelik, hogy ezután se legyen háborgatható senki által.

Ez az igazság. Hagyjának békét nekünk s akkor mi sem bántjuk őket, kiabálták az első sorokból, de hátul, az ajtó előtt zugni kezdett a tömeg.

Nem arra vagyunk kíváncsiak, amit kértünk, hanem amit reánk szabott Heyte.

A bizottság zavartan fészkelődik a helyén, Béli keresgél az asztalon előtte lévő papírok között és láthatóan remeg a keze az izgalomtól, amikor felemeli a ratifikációs okmányt.

Testvérek! Polgártársak! Mi megbizásból jártunk el. Nem csináltunk semmit önhatalmulag s nyugodt vagyok afelől, hogy most, amikor a helyzet olyan nehéz, hogy a magyar kormány Budáról Debrecenbe volt kénytelen menekülni a tuleró elől, amikor az új fiatal császár nem akar tudni a magyar igények teljesítéséről, amikor Erdély teljesen meg van szállva a császári és velük együtt tartó szász és román hadakkal, senki sem köthetett volna más megállapodást, mint amilyent mi kényszerből elfogadtunk és amilyent itt részleteiben ismertettek. Halljátok tehát, hogy tervezetünket miképp vették tudomásul.

A zugás elcsendesül és Béli olvasni kezdi a békeponthoz, de alig ér el a harmadik bekezdéséhez, amelyben az foglaltatik, hogy a fegyverek kiadassanak, a székek pedig újabb felvegye a kötelező háttérőrszolgálatot. — kitor a botrány.

Nem alkuszunk! Tépjük el a papirost, inkább a halál, mint az ilyen béke... — zugja a nép s alig lehet lecsillapítani, hogy hallgassák végig az előadót.

Az ajtó között, mellén összefont karokkal, ott áll Gábor Áron is. Csak most érkezett Kézdivásárhelyről, ahol az éjjel kapta a hírt a béke megkötéséről. Áll és nem mozdul előre, akárhogy hívják az ismerősök.

Béli pedig izzad, látszik, hogy a

legszívesebben ő maga tépné össze a gyűlölt papírt, amelyet alá kellett, hogy írjon, de most itt a nép előtt férfi kell legyen, nem hátrálhat meg, tehát elkeseredett lélekkel újból belekezd az olvasásba. Gyorsan, megszakítás nélkül szalad végig a sorokon és a végéhez ér, a megjegyzésekhez, amikor kifogya a lélekzete.

Halljuk tovább, — zudult fel újból a sokaság, aztán halálos csendesség lesz.

„Azon ágyuk, amelyek a határszéli ezredek tulajdonába nem tartoznak, vagy a császári és királyi raktárakba, vagy ezredekhez nem tartozó lőszerek kiszolgáltatassanak.”

Béli még valamit olvas, de már semmit se lehet hallani. Az emberek felugrának a helyeikről, öklök emelkednek a magasba és ordítva, szitkozódva indulnak kifelé az utcára, ahol a kintrekedtek átveszik a hangot s a város utcáin csakhamar olyan zaj, kiabálás támad, hogy a nemzetőrség tehetetlenül válik.

(Folytatjuk.)

Rádió

SZOMBAT, március 28.

Budapest I.: 6.40: Ébresztő. 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 10: Hírek. 10.15: Szórakoztató zene. 11.20: Balázs Tóni énekel. 11.40: Mit nézzünk meg? Felolvasás. 12.10: Cigányzene. 12.40: Hírek. 13.30: A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 14: Magyar nyitányok és régi magyar táncok. 14.30: Hírek.

14.45: Műsorismertetés. 15: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20: Művészlemez. 16.15: Ifjúsági rádió. A kincses barlang. Rádiójáték dalokkal. 16.45: Időjelzés, hírek. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15: Rádiózenekar. 18.15: Szép kislány hová megy? Vaszary Pirokka vidám csevegése. 18.30: Cigányzen. 19: Hírek magyar.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 10 fillér — Álláskeresőknek egy sor 5 fillér — Az elad és kiemelt szavak kétszer számíthatók — Minden apróhirdetés ára azonnal fizetendő — Tájékoztató nem adunk — Jelíges és cím a kiadóban hirdetés helyben 30, vidéken 60 fillér felár számítható — Kiadóhivatal: Gróf Teleki Pál-tér 4. szám

KENYER-, illetve sztejszámolási lap, négyoldalas Kepe-iv, Ház-bérszerződés és Hitelezési kötelezvény kapható a Jókai-nyomdában. (S. 166)

GYERMEKTELEN házaspár keres 2 szoba konyhás lakást. Ajánlatokat Vajda András Műszaki Vállalatához. (1688)

ELADÓ két lakóház. Mindkettő áll 2 szoba, konyha, kamara, mellékhelyiségek és kert. Érdeklődni lehet: Nagy és Veress üzletében. (1687)

AZ ALSÓCSERNÁTONI református egyház kulturháza felépítésére nyilvános árlejtést hirdet 1942 április 16-án d. e. 9 órára a felekezeti iskolába. Feltételek ugyanott megtudhatók. Az elvégzendő munkákra külön írásbeli ajánlat is tehető. Az egyház tanács fenntartja magának a jogot, hogy az árlejtés eredményétől eltekintve, másnak adja a munkát, vagy újabb árlejtést hirdessen. (110 ezer téglá helyszínen van.) (1686)

ÜGYES varróleány főlvetetik sürgősen: Baróti Ferencné, Szabadság-tér 19. sz. (1694)

CSÉPLŐSZÉKRENY 720-as új állapotban sürgősen eladó. Csiby István, Ditró IV. 93. (1691)

TARTÓS hullám, védőolajakkal garantálva Szöllősy fodrász, taximegállónál. (1690)

ELADÓ egy asztalos kézi véső és fűrőgép. Ára 200 pengő. Bethlen Gábor-utca 11. Sepsiszentgyörgy. (H. 392)

KÉT-HÁROMSZOBÁS lakást keresek. Cím a kiadóban. (S. 168)

ELCSERELNEM egyszoba-konyhás, különálló, napos, fűtött sepsiszentgyörgyi modern bérelt lakásomat, hasonló kétszoba-konyhás lakással. „Mielőbb” jelige alatt cím a kiadóban. (S. 162)

AZ ORBAITELEKI Hangya szövetkezet, azonnali belépésre boltkezelőt keres. Javaldalmazás: havi 15 P fixfizetés, 3 és fél százalék a bruttó forgalom után, természetbeni lakás, 3 öl tűzifa a téli hónapokra s a hatóság által a szövetkezet részére kiutalt petroleum világításra. Óvadék: 500 pengő készpénz és 500 pengő jó kezesekkel ellátott váltó. Pályázatok az Igazgatóság címére küldendők, személyes jelentkezés megkívánatik. (1695)

HIRDETÉS. A maksai ref. egyházközség presbiteriuma közhírré teszi, hogy f. évi március hó 29-én d. u. 3 órakor, a földrendés által megroggalt temploma újjáépítését nyílt árú lejtésen vállalatba adja. Az építési terv és költségvetés érdeklődők által a hivatalos órák alatt a lelkesi irodán megtekinthetők. A Presbiterium. (H. 395)

ELADÓ, vagy kiadó Ménaságújfalu központjában adómentes, modern új téglaház, mely áll üzlethelyiség (esetleg berendezéssel), raktár, két szoba, előszoba, téli-nyári konyha, kamara, betonpince, mellékhelyiségek, gyümölcsöskert. Érdeklődni ugyanott: Csibuka Jánosnénál. (Cs. 27)

KEI gyümölcsöskert 700 termő gyümölcsfával, zöldségtermelésre alkalmas területtel, 2 szobás lakással bérért, vagy részért kiadó, esetleg eladó. Sepsiszentgyörgyön. Érdeklődni Nagy Eleknel. (1696)

német és román nyelven. 19.20: Hangképek innen-onnan. 19.45: Fellegi Teri énekel. 20.05: A magyar katona a Kárpátokban. Előadás. 20.20: Nagysikerű filmek zenéje hangfelvételről. 21: Istennő alkonya. Előadás. 21.20: Rendőrzenekar. 21.40: Hírek. 22.10: Cigányzene. 23: Idegennyelvű hírek. 23.25: Klasszikus operettrészletek. 24: Hírek. 0.15: A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Mellbevágta a végrehajtót. Bodo Lászlóné nagyborosnyói asszony a nála megjelent Incze István járásbírói végrehajtót januárban mellbevágta. A sepsiszentgyörgyi törvényszék az asszonyt hatósági közeg elleni erőszak miatt 1 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet nem jogerős.

1388—1942 szám. (K 769)

KIVONATOS VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMEY

A csikszeredai m. kir. államépítészeti hivatal a Gyergyótölgyesen építendő főszolgabírói székház magas építési munkáira 1942. évi április hó 15-én 11 órai határidővel nem korlátozott versenytárgyalást tart. Az ajánlatok felbontása ugyanazonnap 12 órakor történik az alulírott hivatalban.

Kiírásra kerülnek a következő iparismunkák: föld-, kőműves- és elhelyező-, szigetelő-, ács-, tetőfedő-, bádigos-, burkoló és műkő-, asztalos-, lakatos-, mázó-, üveges-, parkettázó-, redőnyös-, szobafestő-, kályhás-, vízvezeték- és csatornázási, valamint villanszerelési munkák.

(A munkákra külön-külön és együttes ajánlat is tehető.)

Az ajánlatokhoz szükséges nyomtatványok ugymin: költségvetés, versenytárgyalási hirdetmény és ajánlati űrlap a csikszeredai m. kir. államépítészeti hivatalban folyó évi március hó 15-étől kezdve szerezhetők be, naponta a hivatalos órák alatt. Ugyanott a szükséges felvilágosítások is megadatnak és a tervek is megtekinthetők.

Azek a pályázók, akik a szóbanlévő ipari munkák teljesítésére törvényes képességgel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban azt az iparigazolvánnyal bíró önálló iparost (kézműiparost, vagy gyáriparost, természetes, vagy jogi személyt) megnevezni, aki az illető munkát tényleg végre fogja hajtani. Az ajánlatokhoz csatolni kell az illető iparos igazolványát eredetben, hiteles másolatban, vagy fényképmásolatban (fotókópia) és az illető munka elvállalására vonatkozó sajátkezüleg aláírt nyilatkozatát.

Bánatpénzül le kell tenni az ajánlat szerinti értéknek 15 ezer pengőn felüli összegénél 250 ezer pengő értékig annak 2 százalékát, ezenfelül pedig az ajánlati összeg további 1 (egy) százalékát. A bánatpénz befizethető készpénzben, jelen hirdetmény számára való hivatkozással, postautalvánnyal, vagy letehető biztosítékkal és bánatpénzül elfogadható értékpapírokban, szabályszerűen záradékoltt betétkönyvben, illetve szabályszerűen kiállított kezességi nyilatkozatban, (bankgarancia levél) a m. kir. postatakarékpénztárnál, illetve az illetékes adóhivatalnál számfeltes végett előzetesen bemutatott ellennyugta kíséretében. Az ajánlattevők kötelesek benyújtani és szabályszerűen aláírni: 1. az ajánlati lapot, 2. a részletes költségvetéseket és 3. a részletes versenytárgyalási feltételeket.

Csikszereda, 1942. évi március hó 15-én.

A csikszeredai m. kir. államépítészeti hivatal.

Milyen ipari növények termesztésére alkalmas a Székelyföld?

A háboru után is nagymennyiségű növényi olajra lesz szükségünk

Budapest, márc. 27. A budapesti mezőgazdasági kiállítás és tenyésztéstudományi állatvásár, mint látványosság is, jelentős esemény, de elsősorban hasznos tapasztalatokkal, tanulságokkal látja el a résztvevő gazdákat, földmivészeket. Valóságos tanulmányut, amely után az ország különböző részeibe hazatérő gazdák frissült erővel, jobb tudással foghatnak munkához, hogy megvalósítsák mindazt, amit a fejlődés útjára követel.

Magyarország mezőgazdasági állama. A földmivés munkájától a termőföld hozamától függ az egész ország jóléte, gazdasági helyzete. Ezért nemcsak kormányzatunknak, hanem minden magyar gazdának nemzeti kötelessége mezőgazdaságunk fejlesztése Magyarország jelenlegi területén, a visszacsatolt Délvidékkel együtt, kerekén 15 millió kataszter hold szántó van, azaz az ország összterületének 19,3 százaléka termőföld. Eppen ezért nem lehet közömbös sem a nemzet, sem az egyén szempontjából, hogy a hatalmas istenáldotta talajba mit vetünk.

A körülöttünk lévő mezőgazdasági államok minden talpalatnyi területet a lehető legcélszerűbben használnak fel. Szükséges tehát, hogy mi is lépést tartsunk a világ haladásával és úgy műveljük meg szántóinkat, hogy az a legnagyobb és a legértékesebb hozamot eredményezze. A mezőgazdaság fejlődése és a háborus viszonyok — tengeri zárlat, élelmiszerhiány — következtében egyre fokozódó szerepük van az ipari növényeknek.

Az olajosnövények jelentősége

Ipari növényeknek nevezzük azokat, amelyek a mezőgazdasági iparágak nyersanyagot szolgáltatnak. Az ipari növényeket három főcsoportra osztjuk: 1. olajos növények, 2. rostos növények, 3. egyéb ipari növények (cukorrépa, cikória, komló).

Az olajosnövények termesztésének fokozása nem új kormányzati törekvés, de amíg a multban csak gazdasági kérdés volt, addig ma már hazafias kötelesség is. Olajosnövényeket fokozott mértékben kell termesztetni, mert háborút viselünk és minden körülmények között gondoskodni kell a saját, valamint szövetségeseink olajszükségletének ellátásáról. Az olajosnövényekből származó növényi olaj nélkülözhetetlen alapanyaga a vegyipar számos ágának. A szappan-, étel-, festék-, lakk-, bőr-, textil- és gyógyszeriparhoz nagymennyiségű növényi olajra van szükség.

Olajosnövényt kell termesztetni, mert a háboru befejezése után a háke éveiben is szükség lesz megfelelő keretek között a növényi olajokra. A mostani világháboru teljes új feladatok elé állította a magyar mezőgazdaságot is. Az ország területének megnagyobbodása, a háborus szükséglet fedezése, szövetségeseinek támogatása rendkívül mértékben fokozták az olajmagvak iránti keresletet. A háboru befejezése után az óriási hajóter és egyéb anyagvesztés következtében való-

színűleg ismét hosszú ideig nagy hiány fog mutatkozni az olajmagvakban. Ezzel szemben kevésbé valószínű esetleges hiány a búzánál, ahol a háborus termelés erős fokozása következtében az előző világháboru után pár évvel bekövetkezett búzafelhalmozódás megismétlődése várható.

Szükséges mértékben mindenütt azt az olajosnövényt kell termelni, amilyent a talaj- és az éghajlati viszonyok megengednek. Az ország területének túlnyomórésze alkalmas valamilyen olajosnövény termesztésére. A termesztést tájtermelés alapján kell vezetni, vagyis minden egyes vidéken csak annak az olajosnövénynek a termesztésével szabad foglalkozni, amely vidék és a gazdasági viszonyoknak megfelel és ter-

mesztése kielégítő eredménnyel is jár.

Alábbiakban felsoroljuk a mai Magyarország területén milyen olajos növények termesztethetők:

1. Repce. Kelet-Erdély és Kárpát-alja kivételével mindenütt megterem. A Székelyföld talaja nem alkalmas a repce termesztésére.

2. Napraforgó. Főtermőhelye Szabolcs, Szatmár, Bihar, Szilágy vármegyék. Kisebb mértékben az erdélyi megyékben, a Székelyföldön Marostorda, Háromszék, Udvarhely megyében is termesztendő. Általában ahol a szőlő megterem, ott a napraforgó is alkalmas talajra talál.

3. Olajlen. Őszi és tavaszi olajlen ismeretes. Őszi olajlen Udvarhely és Háromszék nyugati részén igen jól termesztendő.

4. Ricinusnak nem kedvez a Székelyföld éghajlati viszonya.

5. Szójahab. Földrajzilag nagyon korlátozott ennek a keletázsiai növénynek a termesztése. Az eddigi tapasztalatok szerint a legjobb termőterülete Erdélyben van Kolozs és Marostorda vármegyék mezősgyei részén, de valószínűleg szép eredménnyel termesztendő a Székelyföld lán-

Ünnepélyes külsőségek között vették át a Háromszékhez csatolt községek erdélyipárti tagozatát

Barót, márc. 27. Abból az alkalomból, hogy Magyarhermány, Bircfalva és Kisbacon községeket az oklándi járáshoz a baróti járáshoz csatolták és a három községet az Erdélyi Párt háromszékme gyei tagozata átvette Udvarhely megyétől, az átadással kapcsolatban nagy ünnepséget rendeztek. Az Erdélyi Párt részéről báró Szentkereszt Béla, a háromszékme gyei tagozat elnöke, továbbá vitéz Biró István főrendiházi tag, Fábrián László dr. baróti kir. közjegyző, Polonkay Tivadar dr. középajtai lelkész, országgyűlési képviselő, Bagoly Béla dr. járási főszolgabíró és Imreh Gyula vármegyei párttitkár vettek részt az ünnepségen. A zászlókkal feldíszített községeken át legelőször Magyarhermány felé robogtak a gépkocsik, amelyek a leventefiák, férfiak és nők lelkesen éljenző sorfala közt érkeztek meg az iskolaépület elé. A községek átadási ünnepsége itt ment végbe lélekemelő ünnepség keretében.

Vitéz Biró István udvarhelyme-

gyei elnök meghatott szavakkal adta át a községeket és biztosította a három község népeit, hogy ezután is a változatlanul pártfogójuk marad és minden ügyes-bajos dolgukkal bizalommal fordulhatnak hozzá.

Báró Szentkereszt Béla lelkes szavakkal üdvözölte a községeket, majd hivatalosan átvette azokat. Boldogan tesz eleget ezen kötelességének — mondotta —, mert tudja, hogy derék székelyeket vesz át, akik a 22 évig tartó küzdelmes nehézségekben becsületesen megállották a helyüket.

Polonkay Tivadar dr. emelkedett aztán szólásra és humorral fűszerezett beszédével nemcsak lelkesítette, de fel is vidította a hallgatóságát. Rozsday Ádám lelkész, a párt elnöke köszönetet mondott a vezető férfiaknak, majd fogadást tett a párttagok nevében, hogy a párthoz mindenkor hűek maradnak és amint Udvarhely megyéhez tartozván megtették kötelességüket, ugyanúgy meg-

kán és alacsony fensíku területein is.

6. Kender. Hazánk területé három főtermelési területet lehet megkülönböztetni, amelyek közül a Székelyföld legnagyobb része is igen alkalmas a kender termesztésére. (t. i.)

Ardrágító és anyagsikkasztó pékmestert tartóztattak le Gyergyószentmiklóson

Gyergyószentmiklós, március 27. Makkay Domokos pékmestert a rendőrség letartóztatta és a csikszere dai ügyészségre kísérte, mert a városi élelmiszeri hivatal által kenyerítésre kiutalt lisztből 12 mázsával nem tudott elszámolni.

A pékmester a hiányzó lisztből kenyeret sütött és azt

a békási és vaslábi románoknak 1 pengős kilónkénti árrért adta el.

Az eladásban segédei is résztvettek, akiket a tekerőpataki lopások miatt már előzőleg letartóztattak.

Hatévi fegyházra ítélték Erdővidék hirhedt betörőjét

Sepsiszentgyörgy, márc. 27. A sepsiszentgyörgyi törvényszék Cserba Béla dr. büntetőtanácsa pénteken foglalkozott Dávid Dezső bodosi cipészsegéd ügyével. Dávid még a román megszállás alatt számos beto-

réses-lopást követett el. A román hatóságok előtt annakidején beismer- te, hogy ő volt az, aki Nagybaconban Keresztes Pálhoz és Keresztes Ferenchez, Uzonkaföldön Valovics Istvánhoz és Bodoson Egyed Vilg-

hoz betört. Egyik helyről szeszt, másik helyről pedig pénzt vitt magával.

A sepsiszentgyörgyi törvényszék Dávid ügyét most újra letárgyalta.

Dávid, a román csendőrség és bíróság előtt tett vallomásaival ellentétben tagadta a bűncselekményeket. Ez azonban nem segíthetett rajta, mert megállapították, hogy üzletszerűen foglalkozott betöréssel és egy alkalommal, amikor Keresztes Ferenchez betört, meg is csípték. Ekkor ő maga jelentkezett a csendőrségen. A törvényszék a román hatóságok által kiszabott 3 évi fegyházat 6 évre emelte fel.

— Vérében van a tolvajlás. Bitál András lemhenyi származású csavargó 5 rendbeli lopás büntetésének a vádjával állt a törvényszék előtt. Bitál Bereckben, Ozsdolán, Esztelneken és Kézdiálmáson követett el lopásokat. A törvényszék Bitált, aki jelenleg éppen sikasztás miatt nyolc hónapos börtönből van, 2 évi fegyházra ítélte.

Az olasz lapok Ugo Cavallero budapesti útjáról

Róma, márc. 27. (MTI) Az olasz sajtó nagy részletességgel foglalkozik Ugo Cavallero hadseregtagornok budapesti látogatásával. A lapok beszámolnak az olasz vezérkar főnökének a magyar politikai és katonai vezetőkkel történt megbeszéléseiről, amelyeket a legteljesebb barátság és egyöntetűség hatott át.

Budapest, márc. 27. (MTI) A Kormányzó Ur pénteken kihallgatáson fogadta Ugo Cavallero hadseregtagornokot, az olasz vezérkar főnökét, akinek ebből az alkalomból átnyújtotta a magyar érdemrend nagykeresztjét a hadiszalagokkal. A kihallgatás után a Kormányzó Ur és a Főméltóságú Asszony az olasz vendég tisztelőre villásreggeli adott.

Budapest, márc. 27. (MTI) Ugo Cavallero pénteken délelőtt megkoszorúzta a Hősök emlékművét, majd a Rákosszentimrei temetőbe ment, ahol koszorút helyezett az ott eltemetett olasz hősök emlékművére.

A miniszterelnök a MÉP értekezletén

Budapest, márc. 27. (MTI) A MÉP nagy érdeklődés mellett értekezletet tartott, amelyen megjelent Kállay Miklós miniszterelnök a kormány több tagjával. Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, Szinnyey-Merse Jenő és vitéz Török Tibor a képviselőház alelnökei, több főispán és vitéz Lukács Béla, a párt törvényhozóinak élén. A megjelentek közös vacsorán vettek részt. A párt gazdasági és ipari bizottsága pénteken este tárgyalta a zsidó birtokok kisajátításáról szóló törvényjavaslatot.

Lezuhant egy diplomatakat vivő repülőgép

Tokió, márc. 27. A középkelet-i légiforgalomban szolgálatot teljesítő egyik repülőgép lezuhant és hét utasa, valamint a személyzet négy tagja életét veszítette. Az utasok között malájokból és thajiföldiek közül álló diplomáciai személyek utaztak a Tokióban tartandó indiai kongresszusra.

Élelmiszert kapnak az északafrikai franciák

Washington, márc. 27. (OFI) Amerikai irányadó helyről közölték: Miután a vichyi kormány kötelező kijelentéseket tett, az Egyesült Államok kormánya újra megindítja az élelmiszer és más áruk szállítását francia Észak-Afrikába.

Ausztráliában gyűjtőtáborba viszik a külföldi állampolgárokat

Amszterdam, márc. 27. (NTI) A brit hírszolgálat szerint, az ausztráliai ellenzéki párt vezére a képviselőházban követelte, hogy azonnal szállítsanak gyűjtőtáborokba minden ellenséges külföldi állampolgárt. Erre az intézkedésre a japán beözönlés veszélye miatt van szüksége.

LEGUJABB

Több száz repülőgép bombázáport zúdított Máltára

Róma, márc. 27. (MTI) A Stefani-iroda kiküldött tudósítója részleteket közöl az olasz és német gépek múlt éjjel Málta ellen intézett támadásáról. A támadást több száz repülőgép hajtotta végre és mindenféle méretű romboló és gyújtóbombák tömegét dobta le a szigetre. La Valetta kikötőjében egy kereskedelmi hajó hat bombatalálat következtében kigyulladt, hasonlóképpen egy csapatokkal megrakott szállítóhajó is. Egy másik szállítóhajót három bombatalálat ért, úgyhogy a hajó elsüllyedt. Egy gőzöst meggrongáltak. Elyedt. Egy gőzöst meggrongáltak. E mos bomba felgyújtott és a további találatok még egy harmadik gőzöst is súlyosan meggrongáltak. Egy 50 és egy 250 kilogrammos bomba ellenséges cirkálót talált el, míg egy brit rombolót egy 50 és két 250 kilogrammos bomba talált el. A pokoli bombázás pedig csak hullt tovább. Hatalmas robbanásokat figyeltek meg Manuél és több légvédelmi üteg találatok következtében elhallgatott. La Valetta kikötőt kisméretű gyújtóbombák százaival árasztották el. A kikötő nyugati részében több hatalmas robbanást figyeltek meg. Ennek a pokoli bombázásnak hatása kétségen kívül a legsúlyosabb volt, a Máltát ért eddigi támadások között.

Berlin, márc. 27. (NTI) A német légierő az elmúlt éjszaka támadást intézett, holdfényes időben a Marsa Matruh és Alexandriát összekötő sivatari vasút ellen. A német gépek 13 találatot szétromboltak a mellékvágányokat és támadást intéztek egy ott vesztelő vonat ellen. A jól célzott bombák meggrongálták, illetve szétrombolták a vasúti kocsikat.

Anglia legújabb vesztesége: két csatahajó

Amszterdam, márc. 27. (NTI) A brit tengerészeti hivatal közlése szerint, a Britanic és a Moorland nevű csatahajókat elsüllyesztették. A áldozatok hozzátartozóit már értesítették az eseményről.

19 áldozata van az újabb észak-franciaországi brit légitámadásnak

Berlin, márc. 27. (NTI) A megdás halálos áldozatainak száma 19. szant francia területet északi irányban. A sebesültek száma még nem ismert.

Pétain találkozott Lavallal

Vichy, márc. 27. (NTI) Megbízható francia helyről szerzett értesülés szerint a Vichy közelében lévő Randon mellett Pétain államfő és Laval között tanácskozásszerű került a sor. Bár pénteken Vichy-ben szétében-hosszában ez volt a beszélgetések tárgya, a francia kormány mégis tartózkodik attól, hogy a találkozás megtörténtét hivatalosan is elismerje.

Tungu megadta magát

Bangkok, márc. 27. (Stefani) Burmai jelentések szerint, Tungu megadta magát a japán csapatoknak. A bekerített kínaiak még védekeznek a városon kívül.

Japán ejtőernyős vadászok a brit arcvonal mögött

London, márc. 27. (BÉ) A japánok az Irabadi folyón 54 kilométerre közelítették meg Rome vasúti csomópontot. A londoni rádió jelentése szerint, a japánok gyors ejtőernyős vadászokat küldenek a brit arcvonal mögé, akiknek az a feladatuk, hogy a beszüllött lakosságot guerilla harcokra szervezzék meg a britek ellen.

Szénbányász-sztrájk Angliában

Stockholm, márc. 27. (NTI) A svéd lapok jelentései szerint a dűrhami szénbányász bérharcban körülbelül kétezer munkás vesz részt. Ez azt jelenti, hogy Anglia naponta kétezer tonna szenet veszít, amit a sztrájkoló munkások termeltek eddig ki.

Az olasz légi haderő eddigi eredményei

Róma, márc. 27. (MTI) Az olasz repülők lapja közli az olasz légerőnek a háború kitörésétől márc. 25-ig terjedő időben elért eredményeit. A kimutatás szerint az olasz légierő 2221 ellenséges gépet lőtt le vagy pusztított el a földön. Valószínűleg elpusztult ezenkívül 789 gép. Az olasz torpedóvető repülőgépek 21 ellenséges hadihajót süllyesztettek el, köztük 12 cirkálót, három torpedórombolót, két gyorsnaszádot, egy monitort, egy aknarakóhajót és ezenkívül két meg nem határozott rendeltetésű hajót. Az olasz repülők bombái 13 ellenséges hadihajót pusztítottak el, köztük három cirkálót, három rombolót, hat tengeralattjárót és egy gyorsnaszádot. Olasz torpedóvető repülőgépek 32 kereskedelmi hajót süllyesztettek el, míg a bombázó gépek 36 hajót. Légitorpedóval 70 ellenséges hadi-

hajót rongáltak meg, bombákkal pedig 81 brit hadihajót. Kereskedelmi hajók közül 11 a légitorpedóktól, 61 pedig bombáktól rongálódott meg.

Gandhi hallgat...

Uj-Delhi, márc. 27. (NTI) A brit hírszolgálat jelentése szerint Cripps és Gandhi megbeszélése után Gandhi nem adott nyilatkozatot a tárgyalás lefolyásáról, mert mint mondotta, hallgatást igért.

Robbanás amerikai lőszergyárban

Buenos Aires, márc. 27. (NTI) Sao Paulo közelében egy lőszergyárban hatalmas robbanás történt. A gyár állítólag Dél-Amerika legnagyobb lőszergyára volt s elsősorban Braziliát látta el. Az áldozatok száma aránylag csekély.

Néhány sorban...

Budapest. (MOT) A Hangya Szövetkezeti Központ pénteken délelőtt tartotta közgyűlését, amelyen az elnöki megnyitó után Wünscher Frigyes dr. alelnök felolvasta az igazgatóság jelentését.

Budapest. (MTI) A Kormányzó Ur Öfömlősága Miquel Anger de Muguiro spanyol követnek és Toshioka Okubo japán császári követnek a magyar érdemrend nagykeresztjét adományozta. A kitüntéseket pénteken este adta át Kállay miniszterelnök.

Amszterdam. Az angol hírszolgálat camberrai jelentése szerint, a kivételes állapotot Ausztrália egész északi részére, ahol Port Darwin is fekszik, kiterjesztették.

Vichy. (OFI) Hivatalos francia helyen nem erősítették meg azokat a híreket, amelyek szerint Madagaszkár szigetén angol és amerikai csapatok szálltak partra.

Tokió. (NTI) A somani (Szingapur) rádió szombattól kezdve a rövid hullámon ismét megkezdte adását.

Oslo. (NTI) A norvég távirati iroda jelentése szerint, mintegy 20.000 azoknak a norvég tengerészeknek a száma, akik brit szolgálatban harcoltak. A háború kitörése óta ezeknek a tengerészeknek a száma 10 ezerre csökkent.

Vichy. (NTI) Hivatalos közlemény szerint, 80 személyt megfosztottak francia állampolgárságától.

Róma. (MTI) A Piccolo című olasz lap írja, hogy a japánok valószínűleg az Uj-Hebridák megszállására készülnek. Ez Ausztrália teljes közvéleményét jelentené.

Székely-Nép

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Felölös szerkesztő: KORÉH FERENC
Felölös kiadó: LÁSZLÓ ZOLTÁN